

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики
22 серпня 2023 року
Веде засідання голова Комітету ГЕТМАНЦЕВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, кворум є. Починаємо традиційно з переклички. Гетманцев є. Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дубінський. Ковальчук.

_____. Приєднуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Палиця. Василевська-Смаглюк. Не було її? А де вона? Васильченко.

Воронько. Олег Євгенович! Я ж бачу його. Олег Євгенович! А що у нього, може, звук...

_____. Ми всі його бачимо, можна зарахувати.

_____. Він вже включив звук, чекайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воронько!

ЛЕОНОВ О.О. Зарахуйте поки Леонова туди.

КІНЗБУРСЬКА В.О. І Кінзбурську зарахуйте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Зарахували. Володіна. Герєга.

ГЕРЕГА О.В. Доброго дня всім. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Горват. Діденко.

ДІДЕНКО Ю.О. Доброго ранку. Присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заблоцький. Іванчук. Колісник.

КОЛІСНИК А.С. Доброго ранку. Присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кормишкіна.

КОРМИШКІНА І.В. Доброго дня. Присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулініч. Леонов. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Доброго дня. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ляшенко. Не було? Марусяк.

МАРУСЯК О.Р. Добрий день! Я присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий. Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В. Мотовиловець присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ніколаєнко.

НІКОЛАЄНКО А.І. Ніколаєнко присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Петруняк.

ПЕТРУНЯК Є.В. Всім вітання! Петруняк присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рєпіна.

РЄПІНА Е.А. Рєпіна присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скорик. А де Скорик? Славицька. Сова.

СОВА О.Г. Сова присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Устенко.

УСТЕНКО О.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шкрум. Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Южаніна. Доеднуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ВОРОНЬКО О.Є. Доброго ранку. Я прошу пробачення, Воронько присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Скільки? 19. Так, добре кворум є, можемо починати. Порядок денний розданий народним депутатам.

Чи є зауваження до порядку денного? Немає зауважень. Будемо його вважати затвердженим.

Так, щодо комісії. Дивіться, ми щойно отримали лист на наше запрошення, відповідь на наше запрошення, яке було надіслано вчора о 10:52, 52 хвилини. Нам пан Руслан Магомедов повідомляє, що у зв'язку з тим, що запрошення надійшло до Нацкомісія за пів дня до проведення засідання комітету. Як рахується пів дня за математикою, пане Руслан, незрозуміло, але тим не менш. І у зв'язку з навантаженим графіком роботи голови комісії, зокрема заздалегідь запланованими зустрічами в Офісі Президента, а також з неможливістю з об'єктивних причин взяти участь члену комісію, відповідального за зазначений напрямок роботи, просимо перенести заплановане засідання комісії на початок вересня 23-го року для належної підготовки комісії всіх необхідних матеріалів для засідання та проведення конструктивного обговорення важливого питання.

От такої. Дивіться... Будь ласка, да, будь ласка, Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Давайте я дам вам все ж таки можливість прокоментувати, щоб не забирати це задоволення. А потім я скажу, що я думаю з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, дивіться, тут коментувати немає чого. Зрозуміло, що десять місяців – це недостатній строк, аби підготувати відповідь на достатньо прості запитання про захист прав інвесторів, військові облигації. І зрозуміло, що 2,5 тисячі живих людей, які сплатили гроші за військові облигації, надавши державі допомогу у надкритичний період її історії, можуть ще почекати місяць, два, три, рік, 10 років. Але з іншого боку... Да, і зустрічі в Офісі Президента – це надважливі події, які, безперечно, не можна жодним чином ігнорувати. Але, мені здається, що все ж таки є певні питання, є певні питання, щодо яких ми з вами не можемо допустити глумлення, є таке російське слово, тобто наругу, наругу.

_____. Знущання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знущання. А це, мені здається, вже перейшло певну межу, скажімо так, пристойності, бо, з одного боку, вимога народних депутатів є обов'язковою для виконання. Я переконаний в тому, що пан Руслан знайомий зі змістом статті 351 Кримінального кодексу України частиною другою – невиконання службовою особою законних вимог комітетів Верховної Ради України, тимчасових слідчих комісій, створення штучних перешкод у їх роботі і надання недостовірної інформації, з відповідними статтями Кодексу про адміністративні правопорушення також переконаний в тому, що він знайомий.

І, власне, та відповідь, яку ми отримали на запити, наш запит при підготовці до цього комітету, вона свідчить, на жаль, свідчить про відсутність наміру з боку Національної комісії щодо конструктивного вирішення цього питання на користь людей. На користь людей, які насправді, коли ми взяли за це питання за зверненнями кількох громадян, масово почали звертатися до комітету, масово почали надсилати свої звернення і до мене особисто, і на телефон, і на телеграм-канал з обуренням щодо того, що вони за ці 10 місяців писали куди завгодно, але жоден державний орган їх не чує, жоден державний орган не вжив ані чого для того, аби люди могли не просто розпорядитися військовими облигаціями своїми, а навіть отримати відсотки, які на хвилинку, давайте будемо відверті, нижчі за інфляцію в 22-му році.

Тому мені здається, що будь-які спроби заговорити це питання, розтягнути його та, скажімо, уникнути вирішення його по суті, вони є аморальними в тій ситуації, в якій опинилася країна, і щодо того об'єкта, до того предмета, якого стосується це питання. І спроби відкласти, перенести і зробити ще щось для того, аби врятувати рядового Райана в особі суб'єкта, до якого були застосовані санкції, вони не просто незаконні, вони ще і за певною межею... переходять певну межу добра і зла. Тому, зі свого боку, все ж таки я пропоную питання розглянути. Зрозуміла позиція комісії, вона у нас є письмово надана, і відмова давати пояснення комітету, вона також є очевидною. Тому хочу почути ваші думки і вже далі вирішимо.

Будь ласка, Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Повністю розділяю, хочу просто декілька акцентів зробити спочатку по формі, потім по суті.

По формі. Це в перший раз за історію навіть нашого скликання, яке, скажемо, не завжди там прям дуже сильно відрізнялися комітети щодо парламентського контролю, коли

так нахабно не проходить не тільки голова комісії, який мав бути, а і будь-які із членів комісії, це колегіальний орган – жодного, жодного представника комісії.

І хто зверне в чат нашого Zoom, не на профільне питання, на яке ми викликали комісію, побачити, що не менш, а, можливо, більше, чотири представники Національного банку, от зараз вони присутні не на профільне питання. Комісія дозволила собі на комітет, на якому є кворум, на якому зібралася величезна кількість людей, чесно вам я кажу, я не дуже сьогодні, м'яко говорячи, спав ніч, але, тим не менше, якось знайшов час, можливість. Так само впевнений, що в колег є багато різних питань, але це ж робота, ми більш важливі питання розглядаємо про людей і гроші, які зависли. А комісія не знайшла час.

Друга частина. По зустрічі в Офісі Президента. Якщо я правильно розумію, щонайменш так виглядає по фотографіях у новинах, то зараз і Президент, і Голова Офісу Президента не знаходяться в Україні. Вони знаходяться в перемовинах з нашими партнерами на території Європейського Союзу. Тобто голова комісії змінює... приймає рішення йти на якісь зустрічі в кращому випадку із заступником Офісу Президента, а скоріш за все там радником радника, замість того, щоб прийти на питання, на яке його викликали на комітет. Це для розуміння просто рівня зневаги або, я не хочу там багато зараз пауз створювати, але для розуміння просто контексту, в якому ми перебуваємо.

Ми при всіх там рівних питаннях, при всіх затягуваннях засіданнях, при напруженому графіку, але у нас майже завжди на всі законопроекти навіть непрофільні є присутній голова і податкової, і голова митниці, в.о. обов'язки, і Нацбанк практично завжди, хоч на рівні заступників, і всі інші, просто коли розглядається законопроект. Тут профільне питання, ми викликали, нам сказали согу, ми йдемо до когось там в Офісі Президента. Чесно говорячи, я ж кажу, я не здивуюся, що це ...*(Не чути)*

Це недопустимо, неприйнятно. Якісь розмови про підвищення зарплати комісії, я сподіваюсь, після цього у нас точно зникнуть, м'яко говорячи. І я, чесно, вважаю, що такі речі пропускати просто не можна. Ще раз, у нас в нашому комітеті, мені здається, всі, окрім БЕБ, мають великий оргкомітет, можливо, і БЕБ має, просто в них немає там керівництва. Тому трошки інша ситуація. Це по формі. Я сподіваюсь, що тут зауважень не буде. О'кей, давайте скористаємося можливістю приводу на комітет, нехай шукають його, хто у нас, Нацпол приводить, і приводить на комітет.

Тепер по суті, вона для мене дуже проста і зрозуміла. На жаль, комісія в даному випадку захищає підсанкційного суб'єкта. Процес, ви якщо пам'ятаєте, історія дуже проста, був Freedom Finance, в нього насправді дуже величезна кількість вкладників українських, які просто купила облигації. Паралельно у нього є свої гроші, у підсанкційного суб'єкта, потім на них накладаються санкції, Нацкомісія ні пальцем не шевелить для того, щоб віддати людям гроші, це достатньо зрозумілі людські історії. І головне – нічого не робить для того, щоб навіть забрати у підсанкційного суб'єкта за правилами націоналізації ці гроші в державний бюджет. Там теж нічого не робиться. І якщо, хто їздив, Князів Острозьких зараз вулиця ексмоковська і там ще декілька пунктів по місту Києву, ви побачите досі наружню рекламу Freedom Finance. Вона досі залишається, офіси досі залишаються і комісія по факту просто затягує час в якихось сподіваннях, що цей суб'єкт знімуть з-під санкцій і вони повернуть собі всіх клієнтів. Це проста зрозуміла ситуація, яка, по-моєму, достатньо очевидна після нашого комітету.

Пункт третій. Пробачте, що так довго, просто розкладу вже всі аргументи. Мені на минулому комітеті, коли ми 5865 голосували, ви пам'ятаєте, пан Магомедов був, просив не ставити норму про позбавлення автоматично ліцензії підсанкційного суб'єкта, було доручено підготувати законопроект. Ми його почали готувати, активно включився Нацбанк, начебто комісія, останні декілька тижнів комісія пропала по цьому законопроекті. Я просто не можу отримати жодної відповіді. І ми, звичайно, можемо зараз піти шляхом законопроекту і, напевно...

ЮЖАНІНА Н.П. Пане Ярославе, ще раз скажіть, який законопроект ви мали готувати?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дивіться, пам'ятаєте, у нас був 5860 про комісію і там була норма про те, що якщо суб'єкт підсанкційний, в нього забирають ліцензію. І це була моя правка, прийшов Магомедов, сказав, що ні, там воно не спрацює по Freedom Finance, ми підготуємо окремий закон, типу у нас немає своїх повноважень, що, чесно говорячи, не дуже правда, а типу ми дамо окремий закон, щоб все це зробити. Так-от я вам говорю, що останні два тижні вони повністю зникли. Дедлайн був, по-моєму, якщо я не помиляюся, 1 серпня, після того, м'яко говорячи, комунікація зникла.

От дивіться, всі ці факти, в тому числі і от мені тут підказують, що зараз зайдіть на сайт Freedom Finance, який під санкціями, який, ще раз там, є реклама в російському Forbes, українських медіа, зрозуміло не займається, вони зараз працюють і зараз досі закликають клієнтів, і комісія знову ж таки це не бачить і це підтримує.

Тобто для мене все очевидно. Тут, напевно, там по комісіях все зрозуміло. Я, чесно говорячи, вважаю, що тут має бути достатньо жорстка позиція. По вирішенню проблеми, нам, напевно, доведеться її вирішувати якимось законом, причому без дискреції комісії, тому що я так думаю, що навіть коли ми приймемо закон, вони знайдуть сто-п'ятсот привидів, як його не імплементувати в життя.

І третє. Я думаю, що треба звертатися до міжвідомчої групи по санкціях через ...*(Не чути)* велика кількість своїх грошей. Якщо це підсанкційний суб'єкт, механізмом націоналізації ми маємо забрати в бюджет. По цьому як би теж ніхто поки жодних кроків не зробив. Все. Вибачайте, що довго.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я єдине, що хочу додати, там комітет, зрозуміло, да, у нас був такий прецедент один, коли не з'явився керівник органу з подібних підстав на комітет. Це був шановний пан Мельник, який вже не є керівником цього органу. Тобто прецедент у нас такий був, ми на нього достатньо жорстко відреагували, так само, як і я думаю, що відреагуємо зараз – шляхом звернення саме по цьому факту до правоохоронних органів щодо притягнення до відповідальності особи, винної у перешкоджанні депутатської діяльності.

Мова у нас іде не про депутатів. Шановні друзі, мова йде про 2,5 тисячі живих українців, які вклали гроші в перемогу, наближаючи цю перемогу власними грошима, у військові облігації і зараз є заблокованими, до них повага. Бог з ними, з депутатами. До них повага, прийти і розповісти хоча б свою версію. Хоча зараз вже зрозуміло, що цієї версії просто немає, тому, власне, немає відповіді. Це елементарна повага для людей, задля яких ми всі працюємо та задля яких ми всі тут перебуваємо, кожен держслужбовець, який дає присягу. І це шокує насправді. Андрій Ніколаєнко, будь ласка.

НІКОЛАЄНКО А.І. Дякую, Данило Олександрович.

Колеги, вже майже все сказано з емоційної частини, просто хочу додати трошки фактів. Ми пам'ятаємо з вами, Данило Олександрович, коли ми проводили перший закон, новий закон, який до цього декілька скликань не змогли провести, Закон про фінансові ринки. Це був складний закон, але він був прийнятий, комісія по ньому мала великі зобов'язання щодо оформлення своєї діяльності і проведення через інші видачі великої кількості нормативних документів, які вона фактично провалила і не зробила. Ми з вами звертались і ви звертались, і я окремо, викликали, нам обіцяли, постійно терміни переносились, всі були винні, окрім комісії. Я пам'ятаю емоційні розмови, коли ми пояснювали як керівник центрального органу, який хоче, щоб його орган працював і в якому якісь труднощі погодження в бюрократичній системі певних документів, піднімає одне місце, іде і проводить ті документи, які... якщо він переживає за долю і за свою роботу, за роботу свого органу. В даному випадку ми побачили ігнор і нехлюйське відношення. Це перше.

Друге. Вже про це сказав Ярослав, комісія – це не одна людина. Звичайно, в мене було декілька спроб нормально комунікувати з Русланом. Ну, в нього... Я просто кажу, що, як голова профільного підкомітету, але відчуття безкарності і того, що певні зустрічі, якими він намагається зараз прикритись, вони убезпечать його від діяльності не тільки підкомітету, а комітету і взагалі від усіх, це дали йому хибне відчуття можливості писати такі листи як він вчора написав чи сьогодні написав, коли він там його написав. Тому однозначно і інші закони,

які ми провели, вже про саму комісію теж, пішовши на певні місцями компроміси, враховуючи те, що це має бути орган з певними повноваженнями, ми бачимо, що повноваження в них є, а користуються вони ними, на жаль, на користь, прямо уже зараз треба казати, не тільки проти українців, а на користь компаній, які працюють на агресора. Тому це неприпустимо, і це, я вважаю, тут є підстави для розгляду питань не неявки на комітет, а взагалі відповідних органів щодо діяльності. Я думаю, що контррозвідці було б чим зайнятись – перевірити кількість телефонів в телефонах членів комісії, які починають на плюс 7 і частоту контакту. Останні два моменти.

Перше. Вчора мій помічник зконтактував з компанією Фрідом Фінанс, у мене є скрін його переписки, де він запитав поради щодо придбання акцій, облігацій військових, перепрошую, йому повідомив співрозмовник, що, на жаль, тимчасово вони обмежені в діяльності саме через санкції, але після того, як буде відновлена діяльність, йому повідомлять. Але вони з радістю запропонували міжнародний ринок для інвестування. Тобто компанія, яка підсанкційна, яка сьогодні працює в Україні, по факту вона, ми її обмежили в певних моментах, але вона працює і пропонує в українців, брати гроші в українців і кудись вкладати в міжнародний ринок для інвестування, можливо, в Казахстан, де намагається захватитись за казахським паспортом його власник російський.

І хочу наостанок сказати, що я не виключаю, що пану керівнику комісії Руслану не було б що відповідати не тільки по питанню Фрідом Фінанс, але і по питанням, які вчора підняла Ольга, тому що поверхнева перевірка показує про те, що комісія, засекречуючи певні свої рішення, приймала також рішення на користь компаній, які напряму не потрапили в підсанкційний перелік, відповідно вона це не порушила. Але, знаючи, що там є засновники росіяни, тому що подібна була витребувана інформація до цього, вони допомагали їм позбуватись цінних паперів, тим самим заводячи чи номіналів, чи здійснюючи діяльність по перепродажу активів, тобто отримувати кошти вже під час війни. А обраховуючи той факт, що компанії, про які йшлося в листі звернень, які ми всі отримали, ще й співпрацюють з ВПК Російської Федерації, це неприпустимо. Тому я думаю, що нам потрібно буде в зверненні... рішення, яке ми сьогодні буде ухвалювати за результатом розгляду цього питання, ініціювати звернення до Служби безпеки і зокрема до контррозвідки щодо проведення відповідних контррозвідувальних заходів стосовно голови і членів комісії, які ухвалювали подібні рішення. У них є всі доступу. Якщо вони ховаються від нас, то вони точно не зможуть захватитися від представників Служби безпеки. Дякую. У мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я зараз послухала вас трьох. Знаєте, від любові до ненависті один крок. З якою любов'ю ви відносилися до комісії, з якою ненавистю ви зараз говорите про неї.

Пане Ярославе, у всіх скликаннях завжди в комітеті є бажання показати, що депутатський і парламентський контроль – це дуже важлива річ. І у всіх скликаннях знаходяться певні виконавчі служби, які нехтують депутатами, особливо коли відчувають загрозу в тому, що депутати можуть там сказати щось неприємно, володіють документами. У мене в минулому скликанні такою службою було Міністерство фінансів, яке взагалі боялося ходити на комітет. Но у мене від цього не виникло бажання розігнати, знизити зарплату, зробити якісь неймовірні речі. Так державні інституції не вибудовуються.

Тому я зараз хотіла б перейти до суті питання, яке ми розглядаємо, а не того, що вам хочеться. У мене теж були депутати, які весь час кричали: ми маємо звільнити Данилюка. Він взагалі нехтував засіданнями комітету. Але я цього...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Макєєву ви теж не любили, м'яко кажучи.

ЮЖАНІНА Н.П. Макєєва була заступником і відповідала за наш напрямок. Я говорю, що весь час у мене були конфлікти з Міністерством фінансів, бо думка депутатів розходилась. Я ж це відкрито говорю, і ви це спостерігали. Тому... Мені доводилось терпіти від колег те, що вони хочуть, і якимось його обертати для того, щоб насправді не виглядати, бо Мінфін все ж таки – це представник на міжнародній арені, особливо у відношеннях з донорами.

Я хотіла би по суті. Ви більше, очевидно, в темі, бо всі дуже говорите принципову вже, по суті знаючи якісь речі. Я встигла прочитати до сьогоднішнього комітету 14 документів із викладених нам, 14. Але абсолютно 14 документів вистачили. Тобто є звернення клієнта Горського і Хоружко про те, що вони постраждали, придбавши акції через агента ТОВ "Фрідом Фінанс Україна". І ви почали розбиратися, а що це таке.

Для мене основними зараз документами є наступні. Це насправді рішення РНБО від 19 жовтня 22-го року із 17-ма видами санкцій, які застосовані до цього підприємства. Дуже важливо зараз зрозуміти, до цієї компанії, чи вивчались питання і взагалі чи РНБО долучає при прийнятті рішень все ж таки регуляторів таких специфічних організацій. Якщо це не робиться, то тоді, пане голову, до вас питання. Чому від комітету немає на РНБО листа про те, що просимо, зважаючи на такі-то, такі-то питання не тільки відносно таких фінансових компаній, бо в мене будуть наступні питання взагалі, а скільки, чи знаємо ми від комісії зараз перелік компаній, які є в їх віданні, які отримують у них там ліцензії, чи є в реєстрі, вірніше, щодо того, які ще залишилися, можливо, з прямим бенефіціаром, зі скритим бенефіціаром і так далі, щодо яких можуть застосовуватися санкції РНБО? Слухайте, ну вже навчитися треба на упередження працювати, а не постфактум.

Тому перше питання. Як РНБО може приймати рішення (ви ж є там представником, коли приймаються такі рішення) щодо фінансових компаній, які були агентами по продажу ОВДП? І не тільки, це різні можуть бути операції, які призводять до того, що страждають прості люди, які вклали в нашу перемогу. Перше питання.

Друге. Отже, які питання зараз до Нацкомісії? Нацкомісія виконала рішення трошки із запізненням, 19 жовтня, 9 листопада, я не знаю цих всіх нюансів, що вони там уточняли. У них є чітко виписаних 17 видів заборон, тобто санкцій, які стосовно цієї компанії застосовуються. От те, що ви сказали шойно, що вони нібито відповідають на дзвінки. 17 санкцій забороняли їм проводити таку діяльність відповідати на дзвінки? Я не знайшла зараз, швидко не знайшла такого. Тобто чи повністю заборонена діяльність? Чи вона обмежена в певних тільки видах?

Наступне питання. Національний банк, роль Національного банку тут значуща. І те, що він зараз присутній, дуже добре. Але де дії? Для того, щоб відповісти, на які дії мали бути, я тримаю відповідь Міністерства фінансів, яке для нас є арбітром в даному питанні. Міністерство фінансів написало, як можна вирішити цю проблему. Бо, якщо ви не можете звернутись до РНБО для того, щоб уточнити моменти питання, щоб в майбутньому не допускати такого. То тоді що пропонує Міністерство фінансів як емітент цих цінних паперів? Вони говорять, що виконати виплату депонентам, власникам ОВДП паперів, сум погашення та купонного доходу відповідно до умов розміщення цінних паперів можливо за умови прийняття рішення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національним банком України або лише після скасування санкцій, застосованих згідно з рішенням Ради національної безпеки і оборони.

Тобто є насправді два рішення, яке говорить Мінфін як компетентний орган, який присутній на Раді РНБО, коли приймаються такі рішення. Це має бути спільне рішення комісії з Національним банком. І я тут засумнівалася. Можливо, вони побоються, бо у нас зараз все, що без ОП робиш, це наказуємо. Хоча це в межах їх компетенції, оскільки Мінфін про це пише. Не я. Мінфін пише. Або ж таки звернутися на Раду національної безпеки і оборони для того, щоб вирішити цю ситуацію. Тобто для цього треба вивчити: а) перше, чи ви зараз турбуєтесь лише про фізичних осіб власників ОВДП, чи там купа юридичних осіб, які, можливо, пов'язані з різними питаннями. Скласти ці списки, дати на Раду нацбезпеки і потім, щоб Рада нацбезпеки відпустила тоді цю ситуацію і винесла рішення щодо проведення погашення цих ОВДП і суми, і купонного доходу. Тобто вихід є в іншому. Ви зараз лише апелюєте до комісії, а я комісію би залишила як виконавця... як одну з структур, яка має долучитися до роботи.

Тому ще прочитала уважно лист, пане голову, який ви давали у восьмому місяці на комісію і її відповідь. Тут дуже конкретних 13 питань, очевидно, що ви знаєте більше інформації чим вона доступна мені як члену комітету. Але копаючи про те, що відбувалося в

цей період після застосування санкцій, очевидно, що якісь були порушення з боку комісії, щось відпускалося, щось давалося, і ви хочете тут розібратись. Але в будь-якому випадку все треба робити, починаючи з... Заслухати зараз, яке спільне рішення може Національний банк прийняти з комісією, чи підуть вони на це. Якщо вони не підуть, то звертатися виключно до РНБО. А комісію будете наказувати за невиконання певних дій, це вже друге. Якщо ми зараз говоримо про людей, то давайте для людей розберемося, комісія це питання точно не вирішить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЮЖАНІНА Н.П. І хотіла би від Національного банку почути все ж таки інформацію і в кінці вже. Який стан справ щодо всіх фінансових компаній, маленьких банків, в кого ще... які ситуації зараз в нас відбуваються? Це про те, щодо чого я зверталась, пане голову. Багато закритої інформації, але ж звідки журналісти... Пане Ярославе, ви все знаєте. А звідки журналісти дізнаються і телефонують мені і питають, так а що відбувається? Недавно закрита велика компанія з 400 обмінних пунктів. Що там відбулося? А чому по зношених купюрах нічого не відбувається? Це питання на потім. А зараз все ж таки по рішенню Нацбанку і Нацкомісії щодо цієї ситуації. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз... Одну хвилиночку, Ярослав Іванович.

Так ви, Ніна Петрівна вже, якщо завершили цим питання, то якраз і два суперечливих питання. З одного боку, позбавлена ліцензії компанія, яка має 400 обмінників, а з іншого боку, що відбувається зі зношеними купюрами. Напевно, це певні взаємопов'язані між собою речі, і я дуже хочу принагідно, якщо ми вже зачепили це питання, подякувати Національному банку, його принциповій позиції, спрямованій на наведення ладу на ринку, незважаючи на обличчя, незважаючи на компанії, які порушують закони або порушують права наших громадян в сфері валюто-обмінних операцій.

І якраз у цього і є різниця між підходами Національного банку і Національної комісії. І мова тут не йде про любов і ненависть, які один одного замінюють, а мова йде про роботу або не роботу. І якщо орган працює гідно, якщо орган працює ефективно, то хто б не був на чолі цього органу, він буде завжди отримувати принаймні від нашого складу комітету позитивні оцінки в своїй роботі. А якщо орган 2,5 тисячі живих людей змушує тримати свої активи, військові облігації, заблокованими десять місяців, будучи єдиним регулятором на цьому ринку, то хто б не був і хто б не очолював цей орган, він завжди буде отримувати не те, що негативну оцінку, а намагання вирішити цю проблему, знявши блокування з боку цього органу. І це нормально. І це не питання площини почуттів, це питання виконання або невиконання закону.

Будь ласка, Ярослав Іванович, а я потім хотів би продовжити питання по Нацкомісії.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дивіться, давайте я по суті. Йдемо виключно по ситуації по цій компанії і санкції.

Ніна Петрівна, таких компаній дві. Одна з них – це Freedom Finance, а друга це нещодавня санкція на так звану компанію Exante. Це ділер був екс-Альфи і там були санкції на мальтійський, якщо я не помиляюсь, суб'єкт, і там, і там в санкціях приймала участь комісія. Наскільки я знаю, якраз вони є членами міжрегіональної групи по санкціям. Але у випадку Exante, опять є приклад, Нацбанк був лідером процесу, і вибачите, що все пройшло добре, там всім виплатили, і все було передбачено.

У випадку Freedom Finance ситуація банальна і проста. Була компанія, в неї справді російський громадянин – бенефіціар. Тобто це факт. Зараз він начебто громадянин Казахстану. Я скажу свою особисту думку, але із того, що я побачив у РНБО справді були всі основания накладати санкції. А з того, що можете скористатися і зробити таку вправу з VPN, зайти на російський Forbes і вбити зараз Freedom Finance, або на Цензорі, по-моєму, якесь міжнародне розслідування теж було по цьому. Друзі, вони зараз дають можливість росіянам через Казахстан інвестувати всі цінні папери.

І той приклад якраз, який ви зачепили у своїй промові про чи дозволяють санкції їм пропонувати от цей кейс про інвестиції, міжнародні рахунки, які зазначив Андрій Ніколасенко,

ні, не дозволяє, в них зупинена ліцензія. Те, що вони тут роблять це виключно, м'яко говорячи, неліцензійна діяльність. Раз. Це скоріш за все піде через Казахстан, там, де гроші йдуть і через росіян. Два. І третє. Ще раз, там офіси працюють. Тобто я слабо уявляю компанію, у якій зупинено ліцензію і вона продовжує мати зовнішню рекламу в центрі міста Києва або конкретні офіси. Ви їх можете побачити. Ще раз, от в кінці ...*(Не чути)* будете їхати з комітету.

Що, я думаю, відбувається? І потім перейду на те, що нам треба зробити, ... *(Не чути)*, тому що ми можемо довго біdkатися по 2 тисячі 300... скільки, 308 людей з облигаціями, ну, від цього не зрадіють. Я думаю, що комісія максимально тягне питання, намагаючись вивести Freedom Finance із-під санкцій. І, скажімо так, напевно, вони на це довго розраховували поки Freedom Finance, ну, не спалилися вже на американських ринках і, ну, всі побачили, що вони банально как франтіли русню, так і франтять.

Відповідаю чи на ваше запитання, чи багато там "юриків" і "фізиків". Не дуже багато "юриків", хоча вони є, те ж по "фізикам" все зрозуміло. Там є ще "юрики", які пов'язані з Freedom Finance, у яких там начебто є гроші, не гроші Freedom Finance, а юридичні особи, які начебто пов'язані з Freedom Finance, цих там, ну, я так наскільки розумію, штук 10, РНБО, моя особиста думка, ще раз підкреслюю, РНБО праві, вони сказали: є бенефіціар і є пряма робота з країною-агресором, ми зупиняємо повністю його діяльність.

Чи мала комісія на це якось вплинути? Ну, як член групи і член по-моєму і Ради фінстабільності, ну, мало. Чому не вплинула? Ну, класне запитання, ми б його сьогодні могли б задати, якщо була б голова комісії.

Що має тепер відбутися далі? Наскільки я читаю Закон про ринок капіталу і, в принципі, про повноваження комісії, комісія могла би скористатися або відкликати ліцензію, тоді би пороздавалася частина би цих грошей, тому що зараз ці гроші взагалі ніяк не можна ними обертати і цінними паперами. Або більш елегантний варіант – це як у випадку із банками, ввести тимчасову адміністрацію і після того вже, ну, маючи всю можливість, розділити: юристів залишити, "фізиків" там повипускати і таке інше. Міг бути третій варіант, на який ми теж були готові піти як комітет, ну, ще раз, ви були всі свідками, коли комісія говорила, що дивіться у нас не вистачає певних повноважень або ми боїмося там брати відповідальність, щоб потім не дали і підозру СБУ, оттут, оттут, оттут ми з Нацбанком просимо змінити закон. Я знаю точно, що Нацбанк відпрацьовував ту історію, Юра Гелетій активно все робив, у нас навіть зустріч була по цьому. Нацкомісія до певного моменту теж відпрацьовувала, потім зникла.

Тобто три варіанти: або позбавили ліцензії, або "розрулили" тимчасову адміністрацію, або ми відмінили закон. Найгірше, що відбулося, і знову ж таки тут вже про емоції, людяність, не знаю, повагу і зневіру інвесторів. Просто десять місяців вони нічого не роблять, всім говорять: чекайте, коли знімуть санкції Фрідом Фінанс. Банально те, що сказав Андрій, знову ж таки, що зачекайте, у нас скоро знімуть санкції, вони справді от на цей варіант...

Чому? Тут питання до осіб, взаємозв'язків між певними людьми, напевно, більш матеріалів для журналістського розслідування.

Що я пропоную робити? Це, якщо ми не зможемо змінити склад комісії поки що, таки це передбачається законом, але там достатньо довгі "Перехідні положення", то треба буде з Нацбанком розробити закон без дискреції комісії, який має бути імплементований. Це єдиний варіант, як ми випустимо людей, все інше, я не вірю в реформаторський потенціал більшості складу комісії, на жаль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дивіться, я хотів би просто... так.

ЮЖАНІНА Н.П. Пане голово, уточніть, будь ласка. Рішення РНБО було: анулювання або зупинення ліцензії. Комісія зробила рішення про зупинення ліцензії. І це вас смущає, що вона не анулювала?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам зараз поясню, можна? Давайте, ми з вами так як би пройшли політичну частину, а мені здається, що нам треба все ж таки заглибитися трошки в юридичну.

Бо дійсно ви правильно, Ніна Петрівна, говорите, можливо, я просто знаю трошки більше, ніж ви, бо я розбирався з цим питанням достатньо глибоко.

Давайте все по порядку, по порядку... відповідно це доводиться матеріалами Єдиного державного реєстру судових рішень, Головним слідчим управлінням Служби безпеки України порушено кримінальну справу за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною четвертою статті 102-2 Кримінального кодексу України: фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни або повалення конституційного ладу, або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України. Фігурантом кримінального провадження є ТОВ "Фрідом Фінанс".

Згідно з даними реєстру ГСУ СБУ вважає, що службові особи ТОВ "Фрідом Фінанс" та пов'язані з ними працівники банківських та інших фінансових установ у період 2019-2022 років з використанням ряду банківських установ провадили на ринках капіталу України протиправний механізм, який полягає в сприянні бізнес-структурам Російської Федерації, яка є країною-агресором для України, концентрувати значні пакети державних облігацій України на суму близько 300 мільйонів гривень та з їх допомогою проводити фінансування діяльності, спрямованої на шкоду державній безпеці України.

Це, ще раз повторюю, кримінальне провадження, порушене 14 березня 22-го року. Весь цей період фактично зазначене товариство здійснює, не тільки здійснює діяльність, а й здійснює діяльність з залучення коштів громадян до наших військових облігацій. Чому... Да, наступна подія значуща в цій справі – це 19.10.2022 року, це застосування до ТОВ "Фрідом Фінанс" санкцій РНБО, серед яких було анулювання або зупинення ліцензії та інших дозволів, одержання, наявність яких є умовою для здійснення певного виду діяльності.

Чому я не погоджуюся з Ярославом Івановичем в частині необхідності прийняття якихось змін до закону? Бо детальне вивчення нормативних актів, які регулюють ці відносини, свідчить про те, що у комісії насправді не було альтернативи щодо прийняття відповідних рішень. Зупинення або анулювання – це рішення РНБО, а національна комісія повинна була його виконати відповідно до закону. А відповідно до закону, пункт 2 частини другої статті 4 Закону про ринки капіталу, встановлює, що юридична особа, до якої застосовано санкції відповідно Закону України "Про санкції", не може бути професійним учасником ринку капіталу. Тобто фізично не може бути. Без будь-яких умов не зупинена, бути... ліцензія зупинена або якісь іще незрозумілі статуси просто не може бути.

Причому серед підстав для анулювання ліцензії, саме анулювання ліцензії, а не зупинення, у статті 73 Закону про ринки капіталу зазначено про інші підстави, прямо передбачені законом, інші підстави, прямо передбачені законом. Відповідно обрання статусу зупинення ліцензії, а не анулювання ліцензії, воно суперечить закону прямо, на мою думку.

Крім цього, чому, власне, ми говоримо про ці два рішення і наполягаю я саме на анулюванні ліцензії? Чому? Тому що анулювання ліцензії за собою вимагає ланцюг певних рішень і подій, які йдуть на користь інвесторів. Анулювання ліцензії вводить за собою тимчасову адміністрацію, кошти компанії вилучаються, як казав Железняк, на користь держави, а цінні папери, які належать людям, передаються для управління в інші компанії. Є певний алгоритм, з якого ніяк не зіскочиш і який прямо визначений законом, саме це, саме анулювання ліцензії.

Тепер щодо... Да, і відповідно це рішення прийнято не було, а через 20 днів національна комісія приймає рішення саме про зупинення ліцензії. Причому в будь-якому випадку, навіть при зупиненні, при анулюванні це є обов'язково, а при зупиненні також це рішення повинно було бути прийнято. І це друга, назовемо так (в лапках) "помилка" комісії. Комісія повинна була прийняти рішення про введення тимчасової адміністрації. У відповідь на наші звернення неодноразово на зустрічах вони зазначали, що у них немає повноважень на призначення тимчасового адміністратора.

Водночас ми не погоджуємося з цим, посилаючись на пункт 3 частини першої статті 11 прим. Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків", відповідно до якого серед підстав введення тимчасового адміністратора

передбачається невиконання депозитарною установою зобов'язань. Невиконання депозитарною установою зобов'язань. А серед санкцій, які були введенні до "Фрідом Фінанс" РНБО, є пряма заборона на виконання економічних та фінансових зобов'язань. Пряма заборона на виконання економічних або фінансових зобов'язань. Причому комісія неодноразово посилалася на те, що існує ризик втрати даних про збереження, про депозитарну інформацію щодо цінних паперів та інших активів. Але якраз тимчасова адміністрація і дає можливість отримати цю інформацію і убезпечити цю інформацію від її втрати або пошкодження зловмисниками.

До речі, пункт 9 статті 11.1... 11 прим. також має ще одну підставу, додаткову підставу для введення тимчасової адміністрації. Це наявність ознак фінансової нестабільності відповідно до критеріїв, визначених комісією. І, власне, блокування активів, що також є однією санкцій, є також ознакою фінансової нестабільності.

Хочу також зазначити, що Національна комісія чомусь у своїх поясненнях посилалась на відсутність повноважень у неї щодо анулювання ліцензій, але так само щодо зупинення ліцензії, якщо йти за цією логікою, у неї також не було повноважень. Бо і зупинення, і анулювання ліцензій однаково врегульовані на рівні закону окремими словами. І якщо Національна комісія хотіла би уточнити щось у своїх підзаконних актах, вона могла це зробити, тим більше, що ми дали їй таке повноваження навіть не погоджувати з Мін'юстом таке рішення на період воєнного стану.

Далі. Хотілося б зазначити також, що саме по собі рішення про зупинення дії ліцензії передбачало зобов'язання ліцензіата вжити всіх необхідних заходів щодо забезпечення захисту інтересів клієнтів, що також здійснено не було.

Але, з іншого боку, технічне рішення про зупинення ліцензії змінювалося Національною комісією три рази. Три рази. І листом від 11.08.2023 року комісія повідомила нас, що ці рішення були зумовлені наявністю технічних помилок (бог з ним, технічні помилки – це таке, у кожного буває), але і неодноразовими зверненнями учасників ринку капіталу з метою узгодження особливості діяльності (зверніть, будь ласка, увагу) особливості діяльності "Фрідом Фінанс" у зв'язку із застосуванням персональних економічних та інших обмежувальних заходів.

Водночас, водночас відповідно до статті 36 Закону України про ринки капіталу будь-які правочини, вчинені підсанкційними особами, вважаються нікчемними, а діяльність юридичної особи реалізується через правочин. Таким чином зміна рішення для забезпечення діяльності є прямим супереченням Закону "Про санкції" і відповідно Закону про ринки капіталу.

Далі. Щодо пов'язаних осіб, які контролювали зазначену компанію і які мають, скажімо так, сумнівну репутацію. У нас відповідно до Закону про ринки капіталу бездоганна ділова репутація є обов'язковою ознакою бенефіціарів і всіх посадових осіб будь-якого учасника, професійного учасника ринку капіталу.

Водночас за неодноразовими повідомленнями в засобах масової інформації основний засновник "Фрідом Фінанс" пан Таштітов був членом наглядової ради московського товариства з обмеженою відповідальністю "Банк Фрідом Фінанс", який перейменованний був у "ФФІН Банк", а пізніше у "Цифробанк", і є засновником міжнародного холдингу Freedom. А, да, вибачте, а засновник міжнародного холдингу Freedom пан Турлов був головою цієї наглядової ради цього московського банку.

Тобто очевидними є зв'язки бенефіціарів цієї юридичної особи з російським фінансовим ринком, взагалі з росіянами, взагалі із фінансуванням війни і що, безумовно, на нашу думку, ставить під сумнів ділову репутацію бенефіціарів холдингу Freedom Finance і є для Національної комісії не приводом для того, щоб широко затуляти очі, а навпаки відреагувавши на цю інформацію, поставити питання навіть без рішення Ради національної оборони питання поставити щодо цього факту.

Тим більше, що відповідно до пункту 74, особа, яка є професійним учасником ринків капіталів, зобов'язана сама надати інформацію, що свідчить про зміну у діловій репутації своїх

бенефіціарів та посадових осіб, що за собою може тягнути анулювання ліцензії. Таким чином ті обставини, які ми з'ясували при підготовці до цього комітету, з одного боку свідчать про те, що повноважень вистачає, точно вистачає повноважень. З другого боку, свідчить про те, що мова йде про вчинення Національною комісією цілого ряду взаємопов'язаних дій, які потребують щонайменше пояснення, до якого ми закликали комісію, але отримали те, що отримали – ігнорування наших запитань. Так-от, які свідчать або про злочинну недбалість з боку комісії, або про умисне заподіяння шкоди. І мені здається, що якраз от і ця сукупність обставин, вона і є приводом для того, аби ми достатньо жорстко відреагували на правопорушення наших співгромадян, на правопорушення прав наших співгромадян.

І тут я не хотів би якихось інсинуацій і якихось там звинувачень у вихованню чи невихованню органів виконавчої влади. Дивіться, ми ж всі живі люди, ми всі з'ясовуємо свої стосунки поза засіданнями комітету, так, як це у нас вдається. Але, мова йде, ще раз, про 2,5 тисячі людей, які свої гроші вклали в нашу перемогу, які точно не заслуговують того, щоб у конфлікті інтересів між ними та підсанкційною особою, власник якого входить до наглядової ради московського банку, Нацкомісія ставала на бік останнього. Дякую. Будь ласка, Ніна Петрівна.

ЮЖАНІНА Н.П. Уточніть, будь ласка, два питання. Чому рішення ради РНБО було про призупинення на строк застосування санкцій, зупинення або призупинення на строк 5 років? Чому 5 років? Може, це є підставою того, що все ж таки треба починати з РНБО. Я ще раз повертаюсь до питання: хто присутній із фінансового блоку при прийнятті таких рішень. Тобто абсолютно ж очевидно, що ця компанія, очевидно, була відома, що вона є агентом чи посередником по облігаціях військовим. Чому рішення РНБО приймалося без погодження, тобто без вичитки – не погодження, без вичитки рішення кимось із вас, хто має займатися цим? Тому що зараз ви викручусте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна, давайте по черзі. Дивіться, строк, строк.

ЮЖАНІНА Н.П. Да, чому п'ять років?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідно до Закону "Про санкції", строк є обов'язковим реквізитом рішення про запровадження санкцій. Неможливо санкції запровадити безстроково. Строк є обов'язковим реквізитом рішення про санкції – це відповідь на питання, чому строк. Тепер, хто присутній. Треба подивитися склад РНБО. Мені здається, що Голова Національного банку є у складі РНБО і міністри...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги, зачекайте, по РНБО. До РНБО засідає Міжвідомча група, в неї входить член комісії, якщо не помиляюсь, це пан Шляхов або голова комісії. Тобто і вони виносять це на рішення потім у тому числі й РНБО.

Може бути ситуація, в якій умовно СБУ звертається напряму. Знову ж таки як це було по Паріатчу, да, там, наскільки я розумію, але в даному випадку...

ЮЖАНІНА Н.П. Як ця комісія називається?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Міжвідомча робоча група, вона навіть у листі нашому є по... от коли пан Магомедов зараз відповідає, чому не прийде на комітет, він пише, що: ваше питання залучене до Міжвідомчої робочої групи... *(Не чути)* тобто через... це гарне питання, повністю підтримую, але, м'яко говорячи, там була дискреція.

Чому вони так зробили? Я розумію РНБО. Так є гроші наших громадян, а є гроші пов'язаних суб'єктів. Вони, умовно, як РНБО, як і ми з вами, ми бачимо, хто де, да, де чий кошти, і вони – оп, все зупинили, щоб ніхто нічого не вивіз. Це правильне рішення, відверто говорячи. Те, що воно було потім імплементовано через одне місце... *(Не чути)*, але взагалі підхід, напевне, нормальний, так має бути. Вибачайте...

ЮЖАНІНА Н.П. І останнє питання, що мало на увазі Міністерство фінансів, коли у відповіді комітету написали, що це можливо за умови прийняття рішення національною комісією за погодженням з Національним банком або лише після скасування санкцій. Саме виплата власникам ОВДП сум погашення і купонного доходу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Наприклад, це один із сценаріїв, я одразу підкреслюю. Наприклад, вони позбавляють ліцензії, не призупиняють, а позбавляють, і далі Нацбанк піднімає на свій

депозитарій оведепешки і розкидає їх по клієнтам на інших, потім на інших отримувачів. Або що мені здається більш логічно - це питання, коли будуть тимчасові адміністрації, тому що в чому ж проблема з, ще раз підкреслюю, Freedom Finance, там є гроші наших людей, наших "юриків", "фізиків", а є гроші "юриків", які дуже-дуже ймовірно пов'язані з Freedom Finance. Напевно, їм би гроші не хотілось повертати.

ЮЖАНІНА Н.П. Пан Ярослав, дякую. Пане голово, якщо можна, щоб Національний банк відповів на це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Національний банк.

ЮЖАНІНА Н.П. Чому вони спільно з комісією не вирішили це питання, якщо це в межах їх повноважень?

ГЕЛЕТІЙ Ю.І. Данило Олександрович, шановні народні депутати, після запровадження накладання санкції на Freedom Finance Національний банк був вимушений призупинити перерахування коштів, що виплачуються як дохід погашення від ОВДП на банківські рахунки Freedom Finance. З дати введення в дію рішення РНБО і до моменту визначення профільним регулятором порядку дій, які необхідно здійснити, ТОВ "Фрідом Фінанс Україна"... *(Не чути)* у зв'язку із зупинення дії санкції на провадження депозитарної діяльності депозитарної установи Національний банк не може здійснювати виплати суми доходів та погашення від ОВДП на рахунки ТОВ "Фрідом Фінанс". І облік таких коштів відповідно до врегулювання ситуації здійснювався на транзитному рахунку Національного банку. В рамках діючого законодавства у Національного банку відсутні законодавчі підстави здійснювати перерахування коштів, які надійшли в якості виплат купонного доходу або погашення від ОВДП безпосередньо на банківські рахунки таких інвесторів.

У нас була дискусія по цьому питанню з паном Железняком, з колегами з НКЦПФР, яка розпочалась, якщо не помиляюсь, в червні місяці. Власне, виходячи з того, що позиція, яка була озвучена НКЦПФР, що поточних повноважень, визначених профільним законом, для врегулювання ситуації недостатньо. Ми працювали над проектом закону, який би дав змогу врегулювати це питання. Для цього процесу було залучено поряд з НКЦПФР і Національний депозитарій, розрахунковий центр, і, власне, ми напрацювали, працювали над алгоритмом дій, який би дав змогу врегулювати це питання.

Але наголошую, що у Національного банку в рамках діючого законодавства в умовах накладання санкцій на Freedom Finance немає повноважень щодо сплати купонного доходу та погашення ОВДП на рахунки клієнтів, санкціонованою депозитарною ...

ЮЖАНІНА Н.П. Від цього... не в самій сплаті питання, а в спільному рішенні з комісією. Яке ви могли напрацювати спільне рішення для того, щоб розв'язати питання? Ми ж розуміємо, що ви не працюєте над збереженням Фрідом?

_____. Я тому підтверджую, Нацбанк дуже активно допомагав з законопроектом, максимально працювали на вирішення проблеми.

ЮЖАНІНА Н.П. Так давайте розмежимо тоді. Я так і не зрозуміла, ви сказали, що заборонено, звісно, заборонено перерахування коштів на поточні рахунки. А навіщо законопроект, скажіть, будь ласка?

ГЕЛЕТІЙ Ю.І. Це основна проблема врегулювання ситуації щодо сплати купону і погашення. В загальному скажемо, повернення коштів інвесторам. Це основна проблема, яку треба вирішити. І ми не маємо, Національний банк, не має законодавчих підстав. Це не наша зона відповідальності, пряма зона відповідальності. Ми долучались максимально до цього і висловлювали свою позицію щодо можливих шляхів врегулювання.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ніна Петрівна, якщо дозволите, просто продовжу. До речі, прошу відмітити, що Нацбанк у нас не на профільний закон прийшов на рівні заступників, щонайменше, про комісію, які нікого не прислали.

Але про що говорить Юрій, я розумію. У нас є зараз три варіанти. Перший. Це позбавити ліцензії. Потім ввести туди тимчасову адміністрацію. Там вже комісія може поговорити з РНБО і сказати, все. Там для Freedom Finance... тимчасова адміністрація і можна

поговорити про зміну санкцій Freedom Finance. В цьому питанні вони мертві будуть як компанія, і далі розслідувати разом з РНБО ці гроші, і тоді Нацбанк може ... *(Не чути)*

Другий варіант, який ми опрацювали по закону, щоб це було швидше, це те, що говорить Юрій, що поки у нас поки законодавство таке, що якщо суб'єкт під санкціями, вони не можуть рухати ці кошти. Ні "юриків", ні "фізиків". В них справді, м'яко говорячи, немає повноважень. І тому хотіли прописати спецпроцедуру по факту для Фрідом, тому що більше таких кейсів немає, і на майбутнє приклади, яких теж поки що, слава богу, не намічається, для того, щоб Нацбанк разом з комісією могли розкидати ці гроші всіх, окрім там дуже специфічних синтетичних продуктів по фінансах. Там окрема історія, не буду зараз там грузити.

Нацбанк попрацював і надав нам обидва варіанта. Я підтверджую, ще раз, максимально, конструктивно, проактивно. У мене немає запитань. Іначе то все було ок. Потім Нацкомісія зникла, ну як і на цьому комітеті. Тому і от те рішення, яке нам треба буде прийняти по суті про комісію, мені чомусь здається, у нас тут достатньо буде спільна думка, це як далі випустити наших людей чи законом, чи вимагати від комісії, чи якийсь інший креативний варіант. Але змінювати в тупу санкції РНБО – погана ідея. Ну, тобто вона, напевно, вирішить проблему людей, але ми випустимо її гроші, пов'язані з Фрідом. Напевно, ми б не хотіли зараз це робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Отже, ми обговорили це питання. Ніхто не хоче більше висловитись? Дякую тоді.

Тоді я даю доручення секретаріату...

_____. Данило Олександрович, можна? Вибачте, будь ласка, руку не підняв, у машині їду. Буквально два слова. З усього почутого...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Олександр Володимировичу, продовжуйте, будь ласка.

_____. Так, так. Дякую.

Я би хотів ще от 2 тисячі 600 чи 2 тисячі 800 вкладників, які підтримали нашу фінансову систему і армію, зокрема, не можуть отримати гроші. Як на мене, це свідчить про якийсь намір спланований, підірвати довіру до цієї інституції, не отримати значною мірою великих коштів ОВДП військові, і, як на мене, це тягне прямим текстом на державну зраду. Можливо, я застосовую цей термін так емоційно, але якщо підривається довіра до інституції, до самої процедури, яких нових грошей ми очікуємо від наших людей, від іноземного інвестора, якщо ми не можемо виплатити. Тому, якщо ми будемо писати рішення комітету, я прошу дописати і на предмет розслідування предмету державної зради діями Національної комісії, яка ось таким чином підриває довіру до самого механізму інституції. І, звичайно, можна це обґрунтувати все в цифрах, я також готовий підключитись і зробити це. І правоохоронні органи як мінімум можуть розглядати цей кейс ще й під кутом спланованої акції на підрив можливості залучення фінансів для фінансування нашої армії. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Володимировичу. Ще хто? Дякую.

Тоді я даю доручення секретаріату комітету підготувати проект рішення комітету за результатами обговорення цього питання сьогодні і роздати народним депутатам, аби вони надали свої пропозиції та поправки до цього рішення, і наступного засідання ми проголосуємо це рішення і зробимо відповідні висновки щодо цього важливого питання.

Зі свого боку я хочу вибачитися. Знаю, що трансляція у нас відбувається перед вкладниками, перед інвесторами. Насправді мені соромно за те, що таке відбувається в нашій команді. Я повністю розділяю політичну відповідальність за те, що відбувається протягом 10 місяців, це неподобство. І зроблю від себе все залежне, аби цю, ну поки що і м'яко скажемо, помилку виправити якомога швидше.

Також вибачаюсь за неповагу до людей, тим, що Національна комісія не з'явилася сьогодні на засідання комітету. Це також неподобство і це також абсолютно не гідна службовця і чоловіка поведінка.

Дякую. Все, засідання комітету завершено.